

Textiel in Gent, aan het Studie- en Onderzoekscentrum voor Oorlog en Maatschappij in Brussel en aan het archief van het Vlaams Parlement. Herman Mkatingi heeft van zijn verblijf zeker heel wat opgestoken; een betere voorbereiding had de stage nog efficiënter gemaakt. Maar de stagebegeleiders hebben ook bijgeleerd. Op vlak van archiefwetgeving bijvoorbeeld staan de Zuid-Afrikanen verder. Het archiefwezen ligt de Zuid-Afrikaanse politieke overheden nauwer aan het hart dan de onze. Het is misschien een goed idee om Vlaamse archivariissen eens op stage naar Zuid-Afrika te sturen. Niet alleen omdat ze daar kunnen bijleren, maar ook om zelfs het kleinste vermoeden van paternalisme in Vlaamse samenwerkingsverbanden met landen uit het zuiden te ontcrachten.

Boekenbeurs

*Renilde Kerstens,
Amsab-Centrum Antwerpen*

Op 30 september en 1 oktober 2000 vond in Antwerpen voor de 24e keer het week-end van 'Het Andere Boek' plaats. Ook Amsab was op deze alternatieve boekenbeurs vertegenwoordigd met een stand met zijn verschillende publicaties. De voorgestelde boeken, affiches en kaarten kregen veel belangstelling. We zagen behalve be-

kende gezichten ook veel bezoekers die voor het eerst kennismaakten met Amsab. 'Het Andere Boek' startte in 1977 in de Handelsbeurs in Antwerpen op initiatief van onder anderen André van Halewyck (van de gelijknamige uitgeverij), Flor Fischer (tevens oprichter van Elcker-Ik) en Eddy Boutmans (huidig staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking). Hun doel was de linkse, progressieve literatuur bij het grote publiek te brengen. In 1979 werd Ludo Janssens van Oxfam-Wereldwinkel-Antwerpen medeorganisator. Vanaf 1980 werd het opzet enigszins verruimd en evolueerde 'Het Andere Boek' van een voornamelijk linkse naar een bredere alternatieve kwaliteitsboekenbeurs. Oxfam-Wereldwinkel-Antwerpen nam het secretariaat op zich en de praktische organisatie zoals de hand- en spandiensten tijdens de boekenbeurs. Onlangs vertrouwde Oxfam-Wereldwinkel-Antwerpen overigens zijn archief toe aan Amsab. In 1990 verhuisde 'Het Andere Boek' naar de Stadsfeestzaal op de Meir. Mogelijk had vorig jaar de beurs voor het laatst plaats op die locatie. De Stadsfeestzaal werd verkocht aan een Nederlandse groep die plannen heeft voor een commercieel centrum dat de Meir zal verbinden met het daarachter gelegen Hopland. Een nieuw onderkomen voor 'Het Andere Boek' zou het voormalige Permekegebouw aan het De Coninckplein kunnen worden. Met de renovatie en herinvulling van de voormalige Ford-garage in het Permeke-gebouw wil het stadsbestuur onder meer ruimte scheppen voor de organisatie van sociaal-culturele en economische manifestaties in de centrale loods. De beschikbare ruimte, zo'n

4000 m², is daar veel groter dan in de Stadsfeestzaal. In het najaar zou het project voltooid moeten zijn. Waar dit jaar, op 29 en 30 september, 'Het Andere Boek' zal plaatsvinden is nog een open vraag. Eind december vorig jaar brandde de Stadsfeestzaal immers volledig uit. Van het in 1908 opgetrokken gebouw bleef, behalve de vier muren, enkel de cultuurhistorisch waardevolle gevel gespaard.

**"Stromen blijven stromen".
Tentoonstelling en fotoboek
van Karel Heirbaut**

Hendrik Ollivier, Amsab

Vorig jaar kreeg Amsab het fotoarchief van Karel Heirbaut in bewaring. Karel Heirbaut was jarenlang arbeider en vakbondsafgevaardigde op de Boel-scheepswerven in Temse. Samen met Jan Cap was hij de belangrijkste woordvoerder van de arbeiders tijdens de voor de scheepswerf bijzonder woelige jaren '70.

Woelig waren ze alleszins. Bijna dagelijks kwamen de scheepswerven in het nieuws. Niet alleen omdat het behoud van de werf voortdurend ter discussie stond, maar ook omdat conflicten tussen de patroonsfederatie en de vakbonden er op het scherp van de snede werden uitgevochten. De vakbonden waren goed georganiseerd en

de strijdbaarheid van de scheepsbouwers was bijzonder groot. De patroons van hun kant schrokken niet terug voor een staaltje pure provocatie. Het conflict rond Intergarde was in dit verband tekenend. Onder het mom in te staan voor de veiligheid op de werf deed de directie een beroep op een privébewakingsfirma om de arbeiders te controleren. Dergelijke conflicten overstegen uiteraard het niveau van directe materiële eisen. Ze speelden zich af tegen een veel ruimere principiële en ideologische achtergrond. De vakbondsafgevaardigden van de Boelwerf kwamen met hun standpunten overigens meer dan eens in aanvaring met de hogere geledingen van de vakbond. Het kostte Karel Heirbaut zijn mandaat als afgevaardigde van het ACV. Later stapte hij over naar het ABVV.

Als de Boel-arbeiders er keer op keer in slaagden de hele pers te laten focussen op Temse had dit ongetwijfeld ook te maken met de manier waarop acties werden gevoerd. Spectaculaire harde acties als het bezetten van de brug over de Schelde werden afgewisseld met ludieke happenings met Vuile Mong of toneelgroep De Barst.

Karel Heirbaut zal de eerste zijn om te ontkennen dat hij bij dit alles een toonaangevende rol heeft gespeeld. Doordacht redenaar op meetings en gedreven verteller tijdens de talloze avonden waarop hij als spreker was uitgenodigd, ontpopte hij zich ook als bewogen fotograaf en later als scherpzinnig kroniekschrijver. Het verhaal wil dat aan Humo-fotograaf Herman Selleslaghs gevraagd werd om een reportage te maken over de Boelwerf. Selleslaghs zou geantwoord hebben dat